

Usposabljanje sindikalnih zaupnikov za proaktivno promocijo zdravja

V dneh 11.3. in 18.3.2014 je potekalo usposabljanje sindikalnih predstavnikov za proaktivno promocijo zdravja. Namenjeno je bilo sindikalnih zaupnikom Policijskega sindikata Slovenije (11.3.2014, Tacen) oziroma zaupnikom GO SVIZ (18.3.2014, Rimske Toplice).

Skupno se je usposabljanj, ki jih je izvajal dr. Klemen Podjed iz Inštituta za produktivnost, udeležilo preko 100 udeležencev. Usposabljanje je vključevalo naslednje teme:

- 1) argumenti za promocijo zdravja na delu
- 2) vključevanje zaposlenih v VZD
- 3) model proaktivne vloge sindikatov za PZD
- 4) KIMDPŠ model in druga orodja za proaktivno delovanje sindikatov
- 5) organizacijski ukrepi
- 6) primeri dobre prakse
- 7) zaključne ugotovitve.

Nekateri poudarki iz usposabljanj:

Promocija zdravja na delovnem mestu ni le **koristna za zaposlene**, pač pa je tudi izjemno **donosna za delodajalca**. Po navedbah Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu vsak vloženi EURO v promocijo zdravja v treh do petih letih prinese 2,4 - 4,8 EUR (EU-OSHA, 2012). Ob dobri izvedbi projekta promocije zdravja pozitivni rezultati za zaposlene vključujejo boljše počutje na delovnem mestu, krajši bolniški stalež, večjo pripadnost podjetju, višjo produktivnost in podobno.

Delo sindikalnih zaupnikov je zahtevno in obremenjujoče, ter od sindikalnih zaupnikov zahteva veliko veščin, znanja in vztrajnosti. Dr. Klemen Podjed je predstavil lasten **model proaktivne vloge delavskih predstavnikov za promocijo zdravja**.

Slika 1: Model proaktivne vloge delavskih predstavnikov za promocijo zdravja

Priporoča se, da so sindikalni zaupniki proaktivni. Pri njihovih aktivnosti glede promocije zdravja so jim lahko v pomoč obstoječi modeli, kontrolne liste, vprašalniki, priročnik ETUC, sezname glede stanja promocije zdravja v organizaciji in podobno, kot predstavljeno na usposabljanju.

Dr. Klemen Podjed je predstavil tudi je **tudi šeststopenjski model promocije zdravja v organizacijah**, ki ga je pripravil Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa, in ki zajema naslednje faze:

- 1) uvodne aktivnosti
- 2) priprave na izvajanje promocije zdravja
- 3) analiza stanja zdravja
- 4) priprava načrta oziroma strategije promocije zdravja v organizaciji
- 5) izvajanje ukrepov glede na načrt oziroma strategijo
- 6) spremljanje in evalvacijo.

Slovenska zakonodaja predstavlja soliden temelj za izvajanje programov promocije zdravja, a so organizacije, ki izvajajo te programe skladno z zakonom (ZVZD-1), še vedno v manjšini. Vsaka organizacija bi morala **inšpektorju za delo dokazati vsaj tri aktivnosti promocije zdravja**:

- 1) da je načrtovala promocijo zdravja
- 2) da so za promocijo zdravja na delovnem mestu zagotovljena sredstva
- 3) da se spremljajo aktivnosti promocije zdravja.

V nadaljevanju je bila predstavljena vrsta organizacijskih ukrepov, v smislu **kaj mora in kaj lahko naredi vodstvo**. Nabor ukrepov je širok, od preprostih do obsežnih, od zastoj do takšnih, ki zahtevajo večje investicije. Vsaka organizacija lahko pripravi in izvaja program promocije zdravja, če le obstaja volja za ukrepanje.

V zaključnem delu je dr. Klemen Podjed predstavil nekaj **primerov dobre prakse**. Najprej je izpostavil tekoči projekt Z znanjem do zdravja zaposlenih, ki ga sofinancira ZZS. Predstavitve vključevala tudi za panogo relevantne primere dobre prakse iz tujine (Evropa), npr. dobro prakso promocije zdravja v Policiji mesta Zurich (Švica) ali Univerze mesta Leeds (Velika Britanija).

V okviru projekta Z znanjem do zdravja sledi še usposabljanje za sindikalne zaupnike Sindikata zdravstva in socialnega varstva Slovenije.

Projekt Z znanjem do zdravja zaposlenih je na podlagi Javnega razpisa za sofinanciranje projektov za promocijo zdravja na delovnem mestu v letu 2013 in 2014 finančno podprl Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.